

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 15. Джерсі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 20-го січня 1939.

No. 15. Jersey City, N. J., Friday, January 20, 1939.

VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ НА ГРАНИЦІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“ ВЕГОН 4-9237. — Тел. У. Н. Сторві ВЕГОН 4-1818, 4-4697.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ДАЛЬШІ ЗБРОЄННЯ АМЕРИКИ

ВАШИНГТОН. — У конгресі пропонується до одобрення перший проект будови військових літаків до числа шість тисяч. Крім того пропонується проект вербування й вишколу нових військових летунів. А президент одобрив проект будови морських укріплень, почавши від Аляски, здовж Тихого океану, через Панамський канал до Нарангес-Бей. Усіх укріплень буде 48, а серед них найсильніша морська база буде в Гуамі. Генерал Арнолд заявив, що американський промисл мусить випродувати впродовж трьох наступних років по 12,000 військових літаків річно.

СЕНАТ НЕ ХОЧЕ ЗБІЛЬШИТИ ГРОШЕЙ НА БЕЗРОБІТТЯ.

ВАШИНГТОН. — Хоч президент Рузвельт, губернатори й найвищі робітничі провідники зверталися за проханням до конгресу, щоб назад привернув повну суму 875 мільйонів доларів на безробіття, то проте сенатори кріпко стоять при своїм, що цю суму треба зменшити на 150 мільйонів. Винятки роблять лиш деякі сенатори, серед них сенатор Бора. Він сказав, що хоч він є проти нерозумного витрачання грошей на бороту з безробіттям, то проте не хоче, щоб через державну ошадність терпіли бідні люди недостатки й нужду. Він сказав, що багато інших місць у державних видатках, де ті гроші можна заощадити.

ХОЧУТЬ ЗМІНИТИ ЗАКОН ВАГНЕРА.

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Андерсон подав у конгресі проект зміни закону Вагнера. Ця зміна заключалася в тому, що не комітет взаємодіє з праці рішали, з якою юністю підприємці мають заключувати контракти праці, тільки самі робітники голосували, котрої їм хочуть. У той спосіб, говорив виступаючи, робітників установа, що дірвалися до провду в робітничих рядах та роблять там свою рекетирську роботу.

ЗНОВ ХОЧУТЬ РЕОРГАНІЗУВАТИ УРЯДОВУ МАШИНУ.

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Кокрен пропонує конгресові проект реорганізації урядової машини, на основі якого зростає вплив президента. Цей проект був темою довгих і гарячих дебат у конгресі минулого року та остаточно його відкинули. Тепер виходить, що уряд не залишив цього плану і хоче таки перевести його в життя.

ЗАКИДАЮТЬ ПЕРЕКУПСТВО В НАЙМІ ЛЮДЕЙ.

НЮ ЙОРК. — Поліція арештувала одного електричного механіка, що був посередником для бузичного міського лікаря Руді. Вони разом брали великі окупи від кандидатів на поліцаїв та пожарників і в той спосіб обіцували їм роздобути посади. Від особи вони брали по \$500 до \$2,000. Описав Руді усунули, хоч не доказали йому вини. Він тепер живе в Каліфорнії. Затє арештували його помічника, Джана Ліса.

ЛІМЕН ХОЧЕ БІЛЬШЕ ПРАВ.

ОЛБАНІ. — У своїй посланні до стейтс-легіслатури губернатор Лімен зажадав для себе більше прав для боротьби з продажністю і злочинами в адміністрації. Головно він зажадав прав усунути, або назначити окремих прокураторів.

МЕКСИКО ЗАКРІПІЇЄ ТОВАРООБІН З ФАШИСТИВСЬКИМИ ДЕРЖАВАМИ.

МЕКСИКО СІТІ. — Мексиканський уряд помагає німецьким і італійським фірмам розбудувати цілу сітку своїх представництв для продажу своїх промислових виробів. В заміну за те Мексико буде збувати в згаданих краях свою нафту.

ВІЙНА В КИТАЮ БУДЕ ПРОДОВЖУВАТИСЬ.

ВАШИНГТОН. — До столиці прибув американський амбасадор до Китаю, Джансон. Він сказав, що, не звертаючи уваги на перемоги японців, війна в Китаю ще далеко не закінчена. В незанятих частинах Китаю, говорив Джансон, панує повна дисципліна і готовість далі боротись. „Війна в Китаю виказала, що бомбування міст не є рішальним чинником“, говорив він.

КАТОЛИКИ ЗАПРОСИЛИ ГОЛОВУ КУ КЛАКС КЛЕНА.

АТЛАНТА (Джорджія). — На посвячення католицької катедрі, в якій брав участь кардинал Догерті і кілька єпископів, запрошено також місцевого громадянина, д-ра Гайрама Еванса, що є головою організації Ку Клакс Клен. Цей прийняв запрошення. Це викликало сензацію, бо Ку Клакс Клен ще донедавна виступав проти католиків і проти чужинців. Тепер, говорять, він змінився настільки, що свою працю обмежив виключно до боротьби з комунізмом.

ТВОРИ Т. ШЕВЧЕНКА ПО БІЛОРУСЬКИ.

Білоруська „Христіянська Думка“ повідомляє: В 1939 р. припадають 125-ті роковини вродин найбільшого українського поета Т. Шевченка. З того приводу білоруські поети Союської Білорусі Кулала, Я. Колас, Зен. Бядуля, К. Крапіва, П. Бровка, П. Глеб-ка, А. Куляшав і М. Клімківчю перекладали білоруською мовою твори Т. Шевченка, які вже в найближчій часі мають вийти друком.

ТРАГЕДІЯ МОРСЬКОГО ЛІХТАРНИКА.

Всі лондонські щоденники принесли нещодавно вістку про трагедію, що її пережив ліхтарник із морської сигналової вежі в Едістоні. Той ліхтарник благав кілька днів помочи при допомозі радя, однак даремно. Він попав у важку хворобу, віднаве не міг покинути свого відносно невеликого становища. Два його помічники вибралися небережно на бережну прогулянку, з якої з невідомих причин не вернулися. По кількох днях з'явилися недалеко ліхтарні дві рятувальні лодки, які з важким трудом добилися до ліхтарня. Виснажений ліхтарник змівся негайно після того, як зійшла наміч.

ПІДРУЧНИК... КОХАННЯ.

Тав зв. підручник доброго виховання „саовар вівр“, що їх ще недавно всі так висміювали, знову стають модні. Дотепні французи підручник на думку видають підручник любові. Автором того оригінального підручника є Поль Ребо. На той французький підручник любови складаються не лиш поради, як треба поводитися в різних конкретних випадках, але й описи, як у різних ситуаціях поводитися різні люди. Можна сподіватися, що та дивовижна, хоч і дотепна книжка матиме чималий успіх не лиш між французами.

СТОЛІТТЯ ДРУКАРЯ МАТЕРИ.

Минулого місяця минуло 100 літ від смерті славного свого часу видавця Оберкампа, який вивіз у Баварію та поселився у Франції. Оберкамп перший почав продавати матеріал, на який підручав друкувати різні кольорові зображення. Давніше робили це вручну. Його вироб мали великий успіх на дворічній виставці в Парижі. Цар Наполеон навіть особисто удекорував Оберкампа лентою почесної легії.

ДВА ЗІРНИКИ З МЕЛАСОЮ ТРИСЛИ ВІД МОРОЗУ.

У порті Зебриге тріс величезний збірник з меласою, містоти 4,200 тон. Хвилі меласи розлилися негали довкруги і перекрили другий збірник з меласою містоти 2,200 тон та збірник з креозотом, містоти 550 тон. Описав хвилі знищили мур коксових інсталяцій та кілька вагонів з коксом. Заслідуються, що збірник тріс наслідком сильного морозу. Шкода сягає кільканадцять мільйонів франків.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ.

53 літаки американської військової флотії вилетіли з Сан Хуана на Пуерто Ріко, до станції військової флотії в Квантіко, у Вірджинії, щоб узяти участь у маневрах військової флотії. Цього роду літаки американської уряд збирається тепер поможувати гарячково. Деякі військові значні домагаться збудування кількох тисяч таких літаків. Конгрес уже готов ухвалити негайну будову 3,000 літаків.

МАГІЧНІ ТОРБИ ЛИСТОНОШІВ.

У Берліні винайшли спеціальний тип торби листоношів. У руках правного власника, що вміє з торбою обходитися, така торба не різниться від звичайної тежки; затє з хвилиною, коли доторкнуться до торби руки неприємного, скрита машина починає якоті шум і галас. Описав з торби починає вибухати чорний дим, що мусить звернути увагу кожного чоловіка на торбу й евентуально на її злодія.

РУКАМИ ВІЗНІВ БУДУЮТЬ КОРАБЛІ.

В Берманську збудовано корабельні верстати для ремонту кораблів. У згаданих верстатах працює 8,000 робітників, з яких 5,000 припадає на політичних в'язнів і 3,000 на комсомольців, засланих на північ із союської України, Білорусі і Кавказу. В'язні працюють під наглядом відділів Г. П. У.

КРАДІЖ 20 МІЛІГРАМІВ РАДУ.

Одному лікарю з Мецу невідомий злодій украв із самоходу касетку з 20 міліграмами радю. Лікарство 200 тисяч франків. Вартість позички радю в паризького шпиталю до лікування двох недужих. Тому, що злодій не здає собі справи до страшної небезпеки, що грозить йому від промислів радю, влада остерегла публіку за допомогою радіостанції перед небезпечкою.

ПРИМУСОВА ПРАЦЯ В РУМУНІ.

Місто Арад у Семигороді за все примусово 60 року життя всіх мужчин до служби. Мужчини обов'язані 5 днів виконувати для міста різні публічні роботи. Від цього обов'язку можна звільнитися по заплаченні 50 лей за кожний день праці. З грошей місто будувати нові дороги і консервувати старі.

НОВИЙ СПОСІБ ЗАКЛЕПУВАННЯ.

Вирібництво Гайнкель Флюгцайгерке Росток впровадило оригінальний спосіб заклепування (нітування). В голівці нітиціно малий вибуховий набій. При огрітті голови до 130 ст. набій вибухає та витворює голівку клепа. Відпадає творення голівки молотом. Ті клепаки на четвертину слабші від звичайних, але до скорих напруг та вибору збірників надаються зовсім добре.

42 ОСОБИ ВБИЛИ У ЗАЛІЗНИЧІЙ КАТАСТРОФІ В БРАЗИЛІ.

У стейті Мінас Герас у Бразилії дійшло до великої залізничної катастрофи наслідком поганого пересунення зворотниці. Між подорожними, з яких більшість спала, повстав страшний переполюх. Один з подорожних збожеволів. Чотири вагони зовсім знищені. В катастрофі загинуло 42 особи, като 60 важко ранених. На місце катастрофи виїхали негайно рятувальні клепаки.

ГРАБУНКОВЕ ВБИВСТВО У ВИННИКАХ.

Невідомий грабіжник убив 75-літню старушку Юлію Шураску, в її власній квартирі, в місті Винниках. Бандіт скористав з того, що у її власній квартирі старушка, бо її донька Степанія Трачка пішла рано до фабрики тютюну, де працює як робітниця; чоловік її доньки поїхав раннім поїздом до Львова, де працює як кравець, а внучка пішла до школи. Грабіжник убив старушку тупим предметом, забрав з шафи 2,000 зл. і втік до замку. Про смерть старушки відідалися шойно коло год. 2-гоі пошлудні, по прихаді влучили до школи. Грабіжник убив старушку тупим предметом, забрав з шафи 2,000 зл. і втік до замку. Про смерть старушки відідалися шойно коло год. 2-гоі пошлудні, по прихаді влучили до школи. Грабіжник убив старушку тупим предметом, забрав з шафи 2,000 зл. і втік до замку. Про смерть старушки відідалися шойно коло год. 2-гоі пошлудні, по прихаді влучили до школи.

ВІСТІ ПРО ПЕРЕГОВОРІ МОСКВИ З БЕРЛІНОМ

ЛОНДОН. — Твердять у таких колах, про які кажуть, що вони добре поінформовані про союські переговори між представниками червоної армії і високими німецькими офіцерами. Переговори ведуться за згодою Сталіна й Гітлера. Ціль їх: об'єднати обидва краї для боротьби з демократіями та розділити сфери впливу в середній Європі. Переговори так уже далеко поступили, що обидві сторони застановляються над тим, як цей зворот представити народним масам. Згідно з тими поголосками, Сталін має зліквідувати Комінтерн та зрівнати звязки з комуністичними партіями поза Союстами. Переговори ведуться законспіровано. В найближчій тиждень відбудуться наради в одному із скандинавських міст. Тим, як кажуть ті поголоски, треба собі пояснити, що на Новий Рік Гітлер говорив так поспішно з союським послом Мерелаковом. Найбільшою перешкодою в тих переговорах є відношення до Японії, з якою Німеччина хотіла би бути далі в тісній звязку.

ПІДЕ, ЧИ НЕ ПІДЕ НА УКРАЇНУ?

ЛОНДОН. — Уряд і дипломати переконані, що Гітлер не думає про похід на Україну під Союстами. Його найближча програма буде вилонена 30. січня, коли то він вилонить промову в парламенті. Там він сконцентрує всю увагу на зворот Німеччині утрачених підчас війни колоній.

ПОЛЬЩА ХВАЛИТЬ ГІТЛЕРА.

ВАРШАВА. — Польська преса не має тепер слів похвали для Німеччини і Гітлера. Той нагний зворот пояснюють собі останньою розмовою польського міністра закордонних справ, Бека, з канцлером Гітлером, що відбулася в Берхтсгадені. Там, кажуть, Гітлер заявив Бекові з цілою певністю, що він у 1939 році буде зайнятий внутрішніми справами Німеччини і колоніями, а справа Великої України буде відложена. Там також Гітлер приобіцяв Польщі, що й вона дістане дещо з колоній, як попіратиме Німеччину. Таке пишуть польські газети.

БУДЕ ВЕЛИКА ПАРАДА.

ВАРШАВА. — Вже роблять великі приготування, щоб 26. січня прийняти з якнайбільшими почесностями німецького міністра закордонних справ, Рібентропа. В тім дні святкуватимуть п'ятнадцять річницю польсько-німецької декларації з 26. січня 1934. року, коли то обидві держави погодилися згідно жити і згідно порядкувати відносини в середній і східній Європі.

ОБРАЗІВ ПІЛСУДСКОГО.

ВАРШАВА. — Польський суд у Хойніцях на Поморі покарав двомісячною тюрмою 58-літнього німця, А. Ліца, за те, що хвалив життя в Німеччині, а зневажав Пилсудського, а далі Польщу і польський нарід.

ІРЛАНДЦІ И ТЕРОР.

ЛОНДОН. — Арештовано вже коло 20 осіб, яких підозрюють, що це вони знищили минулого понеділка бомбами електричні. Переведено ревізії по численних домах і забрано 250 фунтів вибухового матеріалу. Поліція твердить, що це ірландці допускають нових терористичних актів, імагаючи об'єднання цілої Ірландії під одною ірландською владою.

ПОВНА ЗГОДА.

БЕРЛІН. — Мадярський міністер закордонних справ, граф Чакі, відіжджає з Берліну з тим, що між Мадярщиною і Німеччиною прийшло до повної згоди. Приязнь запевнена, каже Чакі.

ПРИСЯГАЛИ І ПО УКРАЇНСЬКИ.

БРАТИСЛАВА (Словацька). — Відкрито першу сесію словацького союму в присутності чехословацького прем'єра Берана і міністра війни Сирового. Були заступлені також американські словаки, що вислали свою делегацію. Арія була удекорована чехословацькими і словацькими прапорами. Стверджено в промовах, що словаки осягнули незалежність, себто те, до чого змагали вже 100 років. Посли присягали мовами: словацькою, українською, німецькою і мадярською. Присягали „словацькому союмові й чехословацькій республіці“.

КОЛИЖ ПРИЙДЕ ЧЕРГА НА УКРАЇНЦІВ?

БУКАРЕШТ. — Румунський уряд постановив діяти до якогось порозуміння з меншинами, щоб тим чином зробити кінець домаганням до „ревізії кордонів Румунії“. Вже заключено договір з німцями, а тепер підписано угоду з мадярами. Згідно з умовами, меншини дистантуть заступництво в уряді й полекші в шкільництві.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

On оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ОЩАДНІСТЬ НА РОЗДОРОЖЖІ

Боротьба за обмеження асигнації федеральних фондів на допомогі роботи, що ведеться тепер у сенаті американського конгресу, стала останніми днями обертається довкола одного питання: питання ощадності. Противники дальшого удержання цих видатків на попередній висоті вказують на великі видатки, які край уже поніс на цілі допомоги безробітним, на великий податковий тягар, що через це зляг на плечі податковців, і домагаються, щоб федеральний уряд далі не здержувався від збільшення видатків.

Для підтримання цього домагання слідно в краю виразно пропаганду через газети й радіа, що має на цілі доказати, що в краю господарські обставини поправилися настільки, що приватні підприємства можуть дати працю всім нині безробітним людям, які лише захочуть працювати. Наприклад, у ньюйорських газетах появилася була в вівторок вістка, що до міста прибуло 1,100 крамничних закупців поза міста, найбільше число таких закупців, яке колисьбудь прибуло до Нью Йорку, і цей факт теж розтублюється як доказ економічного оздоровлення краю.

Нема сумніву, що якби справи справді так малися, то булоб економічно нездорово робити далі з федерального скарбу великі видатки на удержання безробітних, коли цих людей потребують приватні промисли. Однак це господарське виздоровлення мусить бути справжнім фактом, а не фантазією, ширеною пропагандою інтересованих людей. Що так може бути, показується з статті в січневому виданні місячника „Агріколчерел Сичуейшен“, видаваним Бюром Рільничої Господарки. Статтю написав Л. Г. Бін, економічний радник федеральною бюро для допомоги рільництву. Автор доказує, що навіть на випадок, як теперішнє оздоровлення господарських умовин буде далі поступати в такому темпі, як воно поступало досі, в краю будуть далі міліони безробітних людей. Коли саме оздоровлення буде поступати таким нормальним темпом, число зайнятих робітників досягне шойно в 1940. році числа 37 мільонів осіб та цим дорівняє числу зайнятих робітників в останньому році перед кризою. Однак, не вважаючи на це, в 1940. році не буде можна говорити про поворот до нормального стану робіт, бо в 1940. році буде 5 до 6 мільонів здібних до роботи людей більше, ніж було в 1929. році. Щоби приватні промисли, докazuje Бін, могли перебрати всіх тих здібних до праці робітників, поправа господарських обставин мусіла би бути два рази більша, ніж вона є, а цього край при всяких зусиллях досягнути не може сподіватися.

Автор не робить з цих фактів висновків щодо допомоги безробітним, бо це не є ціллю його статті, але люди, котрі застановляються над цією справою, мусять при вирішуванні питання висоти федеральної допомоги безробітних брати під увагу можливість, що, не вважаючи на поправу господарських обставин, у краю все ще будуть у найближчих роках постійно цілі мільйони людей без роботи.

ГУЦУЛЬСЬКА РЕПУБЛІКА

(Двадцятьліття ясінського зриву 1918—1919. р.).

(10)

Всі полонені прийшли настільки до себе, що придбали собі нові одяги й обуву, а навіть прискладали трохи грошей. У серпні їх стали відсилати до Брашова, бо українська галицька влада хотіла з них утворити правильне військо, якого потребувала для оборони проти большевців, які зайняли вже були Київ і наступали далі. Там полонені на своє здивування стрінулися з Степаном Ключураком і іншими знайомими із Ясіня, про яких умови, що осталися вдома на волі. Шойно від них тепер довідалися, що Ясіня гуцули зайняли були ще раз і що було вільно, аж до квітня, мало свою власну владу та шойно потім зайняли Ясіня румуни, які там поведилися не менше жорстоко, як у Мармороським Сиготі.

ЯСІНСЬКА РЕПУБЛІКА І П КІНЕЦЬ 1919. РОКУ.

Станіславська влада Західної України вислала делегацію гуцулів, ведену Василем Клемпухом, і ще в січні 1919. року вислала з Ворохти відділ галицького війська.

Відділ, ведений останками гуцулів, предістався за границю і зайняв знову ненадійно Ясіня без усякого спротиву.

Та тепер уже гуцули не були для мадярів і жидів такі лагідні, як першим разом. Чимало визначних мадярів і жидів вивезли до Станіславова, де їх у в'язниці держали як закладників, щоби гуцули не мусили боятися нової мадярської зради.

Тепер гуцули вже не старалися виступити проти румунів, які закріпилися в Мармороським Сиготі, лише вдовольнилися тим, що на границях громади розставили свої стежки і так забезпечилися перед можливим нападом. В Ясіні самі визначні гуцули взялися енергійно до праці. Ясінська влада складалася із свого роду міністерства з resortами: внутрішніх справ, фінансів, лісових справ і військових із предісидником Степаном Ключураком. У тій владі були заступлені лише гуцули і вони дбали про засобовування Ясіня з Галичини, вимінюючи деревина й інші природні багатства за муку, нафту, сіль, цукор і

НА СВЯТИЙ ВЕЧІР

(З мого римського щоденника).

Сьогодні наш Святий Вечір. Український Святий Вечір. Спізналися ми з ним аж на тринадцять днів, бо італійці і всі інші західні народи вже давно своє Різдво відсвяткували. Але що значить це мале спізнання в порівнянні з отим страшним спізнанням відтворення нашого державного життя, що залишає ще досі наш великий нарід на ролях похача серед народів, далеких менших і слабших, але спритніших? Наші розділи безкраї степи з замріяними обривами, що ними так поволі пересувалися чумацькі вали, впряжені повільними, неповороткими волами, не виховали в українців розуміння ваги часу. День раніше, день пізніше, хіба зрештою не однаково?

Але тимчасом, як наші зрівноважені степовики, здорові, як земля, що їх виносила, сильні й могутні, як ті воли, що важкий чорнозем для них скибами підіймали, посувалися, не поспішаючи, чумацькими валами, інші народи будували залізницю, проводили автомобільні шляхи, викидали грібні мільйони грошей, щоби тільки скоротити шлях і, значить, прискіпати сполучення бодай на годину, бодай на пів години...

Практичні американці сказали, що час — це гроші. А ми — вже на імміграції! — переконалися, що час — умова існування: бо тільки той у житті знаходить собі місце, хто знає вартість часу і шкодує за кожною втраченою хвилиною. Коли ви втратите гроші, їх може хтось відшукати і вам віддати; ви можете їх у якийсь інший спосіб заробити чи віднайти, але втраченого часу ви вже ніколи не вернете...

Перше, на що оперлися наші вороги в своїй пропаганді нежиттєвості Карпатської України, була — відсутність зручних і швидких сполучень між ріжними гірськими закутками цього занедбаного краю; і перша турбота нашого українського уряду в Хусті була саме про створення цих сполучень. Автомобільні шляхи, залізниця, радіо...

Колись, у тих далеких-далеких передвоєнних і передреволюційних часах, коли ще світ не знав, що таке большевизм, наш український Святий Вечір проходив на рідній зем-

лі в традиційній обстанові з традиційними звичаями: була різдвяна вечора, був сніп життя, були колядки, в інших родинках була ялинка, сотки засвічених свічок, радісний гомін дитячих голосів, або бодай полум'я в розпаленій печі, гадання в поетичній півтемряві, або оповідання старших бувалиць про різні таємні події.

Тепер, на чужині, серед людей іншої віри й інших звичаїв, залишається тільки одне: радіо. Воно тебе зв'язує з людьми твоєї віри, твоєї нації; воно зіле серця й душі в однім відчуженні.

В п'ятій годині вечора з'являється в Римі перша зірка на небі. В п'ятій і двадцять хвилин відкриваю радіо, щоби послухати привітальну промову о. Волошина, голову уряду Карпатської України, що мав тою промовою започаткувати працю нової радіовислани в Хусті.

Але після перших слів промови в радіо розпочинається такий жакхливий гуркіт, що не можна розібрати ані слова. Гуркіт продовжується чверть години, себто рівно стільки, скільки тривала промова, і його походження цілком зрозуміле: є ще багато людей на світі, що нічого так не бояться, як отого духового українського єднання понад кордонами, понад морями...

Давня народна пісня співає: „Сусіди близькі — вороги тяжкі“.

В семій двадцять п'ять знову відкриваю радіо і слухаю Братиславу: довідаюся, що о. Волошин у дуже чулий і сердечний промові звертався в імені Карпатської України до всіх українців в Америці і в Європі з подякою за виявлену в тяжких хвилинах національну солідарність: „Христос раждається! Славте!“

В годині семій і сорок хвилин слухаю радіа з Відня. В прегарній промові, виголошеній українською і німецькою мовою, д-р Гривай в імені українського націоналізму воцвітає світові, а особливо всім українським страдним борцям на поневоленіх землях, усім українським засланим, в'язням і вигнанцям, велику радість: „Христос раждається!“ А потім великий хор колядників підтвердив бадьоро і так по рідному: „Нова

подібні річі, яких Закарпаттю не доставало. В інших справах рішала народна рада, що складалася з 30 членів, а в якій були вже теж заступники мадярів і жидів.

Ця незалежна ясінська влада працювала аж до половини квітня, коли то, вкінці румуни нахлинули з Мармороського Сиготи та стали займати Закарпаття, в надії, що воно стане їм навсе. Галицька влада не могла вже ясінцям дати помічі, бо на Галичину натискали з одного боку поляки, з другого большевики.

За ясінської влади місцевому населенню жилось добре і до сьогодні згадують ті часи. Мали що їсти, не знали голоду. Після окупації Ясіня румунами влада розлетілася, однак румуни, інформовані мадярами та жидами, взялися за раз господарити по своєму. Багато визначних гуцулів замкнули у в'язниці, над ними знущалися, інших як полонених вислали до Румунії, а старих людей і жінок били до невідомості; багато з них осталися до смерті каліками. Реквізиції, перевезені в гуцульських хатах, це були радше грабіжі. Чого не розкрали, попили. Люди втікали в переполні перед жорстокою румунською рукою. Вкінці, коли

(Кінець).

Льогічно.

— Як могли наші предки жити без телеграфу й телефону?

— Видко, що не могли, бо всі помирали...

В гостях.

— Може кусник солонини, куме.

— Прощу. А коли ви свиню різали?

— А чому ми мали різати. Сама здохла...

радість стала...

Рівно в осмій послухання закінчено, і з серцем, зворушенням і вдячним до тих чужинців, що влаштували для нас у своєму радіо таку преміальну несподіванку, такий справжній різдвяний дарунок, відкриваю італійське радіо і перше, що чую: „українські банди“...

Вслухуюся краще. Італійське радіо переказує офіційне повідомлення мадярської телеграфічної агенції про події під Мухачевом: чеські війська разом з „бандами українських терористів“ напали на Мухачів. Напастники вживали повзів (танків), але були відбиті. Мадярський уряд вніс офіційний протест і повідомив італійський та німецький уряд, складаючи всю відповідальність за можливі наслідки на чеський уряд.

Щоб українці напали на Мухачів та ще під Святий Вечір, цьому трудно повірити. Українці і чехи зацікавлені в тому, щоб на їх кордонах був спокій. Тільки в інтересах тих, що домагалися спільної мадярсько-польської границі і потерпіли поразку, сіяли дальший неспокій. Сама людіка промовляє за те, що коли був бій, і коли були „банди“, то в усякому разі не українські. Але коли нерви натягнені і в душі накопало від минулих образ, то легко піддатися провокації!

А італійське радіо продовжує відчитувати і, скінчивши з мадярським комунікатом, переходить до... польських коментарів, невимовно красномовних: „ПАТ“ повідомляє: Неспровокований (а якже! — Е. О.) напад українських банд і чехословацьких регулярних військ на мадярську територію вважається в політичних колах Варшави за наслідок демаршів, що вживаються з боку чужородних і невідповідальних чинників. Напад виявляє, що ці чинники здають собі справу, що Карпатська Україна, в своїй теперішній формі, нездатна втриматися в своїх межах. Польські політичні ко-

ла підкреслюють, що Карпатська Україна — це збирання провідствів та невідповідальних людей, і що в своїй теперішній формі вона може принести центральній Європі тільки заворушення й неспокій“.

Швидкість, з якою польська телеграфічна агенція видала цей комунікат, просто вражальна і дає привід до багатьох цікавих думок та спостережень, але я зроблю тільки одне ствердження: саме того дня, саме під наш Святий Вечір, польський міністер Бек, побувавши в Монте Карло і перевіривши там наради з польськими послами в Парижі і в Римі, що добре йому висвітлювали настрої обох столиць, змінив свої первісні наміри і замість їхати до Парижу, поїхав до Берхтеггену, цієї нової польської Каноси. Інцидент під Мухачевом і телеграмний коментар „ПАТ“ — а в дивний спосіб збіглися з цими відвідинами.

Про що говорив п. Бек з Гітлером, — не трудно догадатися. Він мусів з'ясувати несподіване польсько-советське наближення, що стоїть у такому противстві до політичної лінії осі Берлін—Рим, що навіть найближча польська прихилька, Мадярщина, відмовилася йти далі за Польщею і збирається приступити до антикомуністичного пакту. Цілком осамітнена Польща, переконавшись у безсилості Франції, мусіла піти до Гітлера в Каносу. І в Каносі її прийнято — і прощено: Рібентроп і Чано віддадуть наразі заданні візити...

Найближчі дні викажуть, яку ролю відіграла в тому всьому болуча українська проблема.

Навіть і Христа свого часу розп'ято, але пройшли сотки і сотки років, майже два тисячеліття, а людськість — і український нарід у ній — все з новою радістю і все з більшою вірою співішає:

Христос раждається!

Евген Онацький, Рим.

ПІД СОВЕТАМИ

Про сільське господарство. „Комсомолец України“ з 23. листопада 1838 р. подає, що націоналісти, які загніздилися у колхозах, зривали навчання, розбивали гуртки, не допускали до видавання літератури і взагалі дезорганізували все в сільському господарстві. На іншому місці ця газета пише, що колхоз Комінтерн із села Старосілля добився рекордних жнив. Зібрав з гектара 16 сотнарів пшениці, 14 сотнарів жита, 20 сотнарів ячменю.

„Вісті“ (24.11.38) пишуть, що план посіву люпину в Україні вивозив 77,920 гектарів. Тимчасом колхоз України не засіяли і половини призначеної площі. Інтересно, чим будуть годувати скот.

„Вісті“ (26.11.38) подають, що в Чернігівщині, в Батуринському районі, ще й досі винні колхозникам 34,000 карб. за працю 1937 р. В Щорському районі видають тепер селянам аванси, платні не за трудову, а за кожну працювану годину, хоча тим доказати, що лише ті можуть щось дістати, що працювали, а не ті, що сиділи в канцеляріях. В колхозах не обраховували зовсім трудовнів. В Іваніюцькому районі не підраховують трудовнів та не враховують у рожаках в городі. Ревізійна комісія тим не журиться. Таке саме є і в Ямпільському районі. Через запутування обрахунків наживаються поодинокі комуністи. Цьогорічні прибутки розділяють неповно, бо лише 46,2%, далі 29%, а є і такі, що розділяють лише 5% усіх прибутків, замість 60—70%, призначених статуту.

„Комуніст“ (24.11.38) подає, що в Дніпропетровській області досі не зібрано ще коло 100 тисяч сотнарів бавовни. Плани здачі виконано на 109,8% і тому колхозу припинили збирання бавовни. Ім нецікаво, щоб за надвишкову бавовну дістали гроші, і нецікаво те, що на тому тратить держава.

„Комуніст“ (26.11.38) подає, що завод „Червоний Сигнал“ Одеської області мав відремонтувати в жовтні 469 тракторів, а відремонтував 69.

Про спорт. „Комуніст“ (26.11.38) пише, що Київський Миський Комітет Фізкультури здивувався, що прийшов сніг і морози, не передбачені планами та календарем.

„Комуніст“ (24.11.38) подає, що літом цього року київський аероклуб не працював. Літаки стояли в гангарах, а інструктори сиділи без діла. Транспорт припізнавав підвіз учнів і інструкторів до летовища. Ідальні затримували видачу сніданків. Обстановка була така, що курсанти один за одним покидали навчання. За минулий рік змінилося 4 начальники і комісарі клубу та багато інших працівників. Кожний з них перебував на роботі на свій лад. Клуб і досі не має власного приміщення.

Про комсомол. „Комсомолец України“ (23.11.38) пише, що в Козятинському районі вичищено з комсомолу 75 чоловіків, що були досі на керівних становищах. На їх місце вибрано нових людей.

„Комсомолец України“ (24.11.38) пише, що в Новосанжарському районі нарахову-

ється 1,688 комсомольців. З них кудись поділися 597.

„Вісті“ (26.11.38) подають, що в ряди ворогів потрапили членики бюро ЦК комсомолу України, Кудінова, та секретар Донецького Рубкому, Потапов.

Про школи. „Комуніст“ (26.11.38) подає багато нарікань на те, що в Україні школярі дуже слабо вчать московської мови. Дуже слабо стоїть справа у Вінницькій та Чернігівщині. Вчителів закидують саботування наказів уряду.

„Вісті“ (26.11.38) подають, що в Сталінській області подекуди на 500 учнів є лише 19 підручників мови.

Про ворогів комунізму. „Комсомолец України“ (23.11.38) подає, що на контрольно-рельсній залізничі в Києві викрито контрреволюційну групу, зорганізовану контролером В. Л. Бужкевичем і ще двома українцями.

Ціллю їх було унеможливити всіх діяльних комуністів на залізничі. Преса розшифровує їхні минулі і виказує, що всі вони були давніше учасниками протимосковських рухів в Україні.

„Вісті“ (23.11.38) подають, що в харківському електро-механічному і турбогенераторному заводі викрито групу ворогів серед керівного складу. Вони старалися залякувати інженерів та сіяли недовіря серед усіх. Підривали роботу всіма способами. У зв'язку з тим переведено чистку апарату і викінено з праці 290 інженерів та техніків, а на їх місце поставлено молодих, що покінчили школи.

НОВА РАДІСТЬ СТАЛА...

На Карпатських горах Сталася новина: Там зродилася по століттях Нова Україна.

Лукаві Іроди З полудня й півночі, Як почули ту новину, Випустили очі.

Зубами скреготуть, Зісти її хочуть; Ідуть в Берлін і до Риму, Голови клопочуть.

А там повідають: Хай її плакають, Нехай люди в тім столітті Свободи зазнають.

Проводир Волошин Січ організує Та й кріси і багнети На презент дарує.

Славний Хуст, столицю, Маїть прапорами, Щоб воно не виглядало, Що між ворогами.

Бо між ворогами Велика тривога, Що ми хочем вільно жити Та славити Бога.

Дмитро Гравовський.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

І. П., Єйя, Мш. — Пятайте за відповідями у таких справах, пишучи по українськи на адресу: Flis, 222 Fourth Ave., New York City.

Д. Т. Л., Ленсінг, Мш. — Усі журналісти і витинки одержали. Ціро дякуємо, що надіслали так багато матеріалів про те, що про нас пишуть.

К. Х., Дітройт, Мш. — Ваш допис, який був короткий, міг би бути помінцим, але тоді, коли Ви дали оголошення про підприємство. Часом мусить також „жити“ і потребує підтримки, як усі інші народні підприємства. Крім того треба пам'ятати, щоб надіслати такі дописи завчасу, бо ми є завалені матеріалом, що лежить по півтора місяця. Тому годі одне відкладати, а другим давати першенство. Це можливе тільки в рідких і дуже важких випадках.

Шкаго, Ілл. — На Карпатську Україну жертвували \$20: Василь і Софія Кучерені.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УСУВАЮТЬ СВОІХ, БЕРУТЬ ЧУЖИХ.

Кажуть, що тепер корабельні лінії дуже заняті перевозом утікачів з європейських країн. Це гарно, що Америка милосердиться над гнітеними політичними втікачами і відкриває перед ними свої гостинні двері. Та біда в тому, що теперішній американський уряд розкриває свої гостинні двері тільки деяким політичним утікачам, а всім. А це зменшує гуманітарну вартість цієї акції, бо надає їй політичний підклад. Це впадає в вічі особливо тоді, коли деякі компанії викидають на вулицю місцевих людей, і то американських громадян, а беруть утікачів. Коштом доброту американських громадян спмагається чужинців. Таке бо-дай діється у мой місцевості, до котрої теж прибули кілька таких утікачів з Європи. Вони дістали роботу коштом звільнення місцевих працівників, американських громадян, що були довгі часи безробітними. А чейже заповнювано, що на допомозі збігням не потерплять робітники, американські громадяни.

Г. Паскальній,
Олієн, Н. І.

БИ ПІД ПОЛТАВОЮ.

„То не каня кигоче на мо-гилі край Дніпра. То москоське військо претясе полк за полком під Полтаву. То не со-кіт серед степу жалібненько проквітає, то наш гетьман, наш Мазепа, козаків своїх скликає. Поспішайте, мої ді-ти, Україну захищати. Бо го-ді нам дивитись, як страдає наша мати. Бо го-ді нам дивитись, як москаль кве кайда-ни. Час наспів, будемо би-тись, хай дріжжать кати-тари-ни. Даром кличе, даром про-сить — Україна мов не чує: той Москві дарунок носить, той з джахи бенкетує. Ті да-рунки — то руїна, честь і во-ля свого краю. Доборолася Україна до самісінького краю. Дим і гук, гремлять кулі, сип-ляться градом; сонця, неба не ви-дати. Цілий світ покритися тьмами. Люди мов снопи на то-щі, смерть піднесла ціп, мо-лотить. Сина в грудях, куля в боці, голови зриває, котить. Вісімдесят тисяч московсько-го війська лягло під Полта-вою. Той бій був руйною у-країнської держави. Та роз-криються ще руїни і будуть ще цвітот чистий, буйний ниви України. І будемо ми панями в своїй вільній новій хаті. Смійтеся, смійтеся над нами, вороги прокляті!“

Отсей вірш, у тих прибли-зо словах, які я навів, я де-кільмав тому сорок літ як 10-літній школяр на вічу нині вже небіжчика посла Старуха. Хто той вірш написав, до ни-ні не знаю. Памятаю лише, що професор мні диктував, а я його писав. За цей вірш небіжчик Старух подарував мені на пам'ятку Кобзар Шев-ченка, котрого я мов свято-щі бережу до нині.

Коли Старух кандидатував на посла, то він добре знав, хто буде його противником. Проти нього виступали по-ляки і москвофіли. Тому він на віках казав декламувати цей вірш, щоб показати лю-дям, до чого довела нас вну-трішня зрада. Якби не зра-да, то Мазепа був би виграв під Полтавою. Біля десяти ко-закських полків перейшли на бік московського царя і в той спосіб приречали на дов-гий час долю України.

Кажуть, що історія повто-рюється. Воно дійсно правда. Кількасот літ ми мали зрад-ників і те саме повторюється нині. І тоді були люди, що волили бачити свій нарід у

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗАХОДОМ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ 118, 134, 136, 264, 384,
296, 395, 24, 132, 276, 161 і 34

Відбудуться:

Загальні Організаційні
Союзові Збори

в наступних місцевостях:

RANKIN, PA., 21. СІЧНЯ, У СУБОТУ, в годині 6. вечір у домі Чорно-
морської Січі, від. 41 з Jeannette, 24 з Rankin і 132 з
McKeesport, Pa.

ARNOLD, PA., 22. СІЧНЯ, У НЕДІЛЮ, в годині 3. пополудні в Україн-
ським Народнім Домі 1400 — 4th Ave.

AMBRIDGE, PA., 28. СІЧНЯ, У СУБОТУ, в годині 6. вечір у Союзівім
Домі від. 278 для всіх відділів з Ембриджа, а також
від. 120 з Allentown.

Всі відділові урядники й члени повинні конечно прибу-
ти на збори в своїх місцевостях, як це вище проголошено.
Родичі повинні постаратись, щоб їх діти також прийшли
на збори. На зборах промовлятиме окрешній організатор
Василь Загаевич і докаже фактами, що не має для нас кра-
щої та відповіднішої організації під кожним оглядом по-
над Український Народний Союз.

Вище згадані відділи, а також і інші відділи, які ба-
жали би мати в себе організаційні збори, можуть оголосити
по всякій інформації впрод на адресу окрешнього організо-
ра, В. Загаевича, 511 Carson St., Pittsburgh, Pa., Tel.: Hemlock 8865.

Марія Малевич, заст. гол. предсідника У. Н. Союзу.

ярмі, ніж самостійним, і те-
пер такі самі є серед нас.

Ось згадавши тільки остан-
ній випадок: Як тільки Кар-
патська Україна дістала авто-
номію і зажила вільним жит-
тям, багато яничарів і зрад-
ників почали нападати на
свою рідну владу і замість
піддержувати її, почали її
нищити. Ці наші зрадники
старанують всіма силами вдер-
жати стан неволі на наших
землях, щоб над ними пану-
вали москалі, поляки, руму-
ни чи мадяри. А є й такі лю-
ди, і то в самім нутрі нашого
супільного життя, які „прово-
каторами“ і „фашистами“ на-
зивають навіть тих україн-
ських борців, що своє життя
складають на жертвику на-
роду. Ті люди замасковують
під „патріотів“ і кириють у-
країнський суспільність навіть
там, де вона хоче влаштувати
протестацийну маніфестацию
проти Польщі.

А наші вороги і чужі нам
струї використовують тих на-
ших національних байстрю-
ків-яничарів і їх заяв ужива-
ють у боротьбі з українськи-
ми змаганнями. І так траге-
дія Мазепи повторюється і
тут, в Америці.

„Глузуйте, кпть над рідно-
ю землею! Вкривайте склом
і терном нашу путь. Вбивайте
нас байдужістю своєю, пре-
зирством діти вас убють. На
батька син оганьблений не
гляне, зречеться матери без-
тямної дочка. І Гонті гнівний
дух з могил встане і під-
тінг Залізняка. Даремно ви
упали на коліна; об землю по-
лилися в тенетах каяття. О, не
простите вам гнівна Україна
за вік ганебного життя. І в
ранок той, коли ударять дзво-
ни і вас на суд народний при-
ведуть, із тисячі уст розіт-
нуться прокляти і вам на го-
лови впадуть“. Ось так влуч-
но характеризує наших зрад-
ників наш славний поет О-
лесь.

В. Гасій, Нью Йорк, Н. Й.

3 МУЗИКИ

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ.

Концерт, що відбувся 8.
січня б. р. в Карнегі Гол. у Нью
Йорку, мав для американської
української імміграції велике
значіння. Вже те, що навіть в
американській пресі оголошу-
вано цей концерт як „перший
український симфонічний кон-
церт“, мусіло зацікавити ко-
жного думаючого українця.
І не дивниця! Бо як перший
факт, т. є. перший концерт,
потягає за собою наступні
факти, т. є. наступні симфоні-
чні концерти, то виходить, що
ми можемо заглядувати в бу-
дущині п. Павлові Пенчезі-
Углицькому, душі та і ніці-
торові першого концерту, нові
представлення української ор-
кестрової музики в творах ін-

ших чільних українських ко-
мпозиторів. Тим разом, заміне
перш усього те, що п. Углиць-
кий не злякався фінансового
ризика і того, чи публіка до-
пише, чи ні, а представив нам
в найкращих обставинах свою
творчість і одну композицію
близького собі по душі Петра
Ніщинського. На жаль, назви-
щені Ніщинського було в про-
грамах на селі, правдоподібно
помилково, пропущене, чим
мимоволоді скривджено пієтизм
п. Углицького до цього дав-
нього композитора, якого твір
п. Углицький зіструментував.

Пішучи огляд такого важ-
ного концерту, не можна збу-
вати всі гладкими фразами.
Тому треба писати про все: як
про добрі так і лихі сторони.
Критика, якщо має бути кон-
структивна, мусить бути неза-
лежна. Тоді вона може випов-
нити своє завдання. Ми всі
вчимося і набираємо досвіду з
самокритики і з чужої крити-
ки. А тільки той іде вперед,
хто вчиться. А артист мусить
іде життя вчитися, якщо не
хоче перемінитися в рутинно-
вого ремісника.

Та в мистецтві крім справ,
які контролює свідомість, а
які набуваються наукою та до-
свідом, ще існують справи ме-
тафізичного характеру, які
приходять, як кажуть, „щасли-
вим випадком“. Артист „вга-
дав“ або „чогось „не вгадав“. І
цей позасвідомий стан, т. зв.
інтуїція, є тим, що відрізняє
артиста від „знавця свого ді-
ла“. Це все повинна критика
відмічувати.

На зразкове виконання кон-
церту зложились: оркестра з
84 музикантів, хор з 40 співа-
ків, колоратурова сопраніст-
ка п. Р. Бранкато, чейсет Л.
Шмідт і герой вечора, гарний
диригент п. Павло Пенчезі-
Углицький. Саме виконання
програми було таке, що слу-
хач міг сконцентрувати увагу
на творах як таких. А почувши
їх, я хочу писати про їх суть,
а не про їх знамените вико-
нання.

Найкращим твором п. Пав-
ла Пенчезі-Углицького, твором
правдивого симфонічного
калібру, була „Мініатюра, Су-
їта“ (низка мініатюрних тво-
рів), зложена з чотирьох час-
тин: Ранок, Саркастична Се-
ренада, Інтродукція і Козачок.
Це типова описово-програмо-
ва музика, з різними інстру-
ментально наслідочними „три-
ками“, вживаними й іншими
композиторами. Тут чувся п.
Углицький цілком свободним.
Так і здавалося, що маємо
свого Стравінського.

„Ранок“ це зручний опис
села „Саркастична серенада“
це наскрізь майстерний твір з
гумористичним, часто іншими
композитором вживаним кін-
цем „Інтродукція“, хоч твір
найменше цікавий з цієї низки
творів, технічно є на висоті
цілої суїти. Мені він менше
симпатичний через свою тем-
атику та короткотривалість
фраз. „Козачок“ є дійсно вер-
ховним і добрим закінченням,
хоч тема є замало виразиста.
Взагалі цілий твір визначу

ється доброзвучністю орхе-
стри.

„Аркан“ це самостійний твір,
що зробив на публіку вражін-
ня своєю відомою головною
темою. Він зааранжований для
оркестри майстерно. Для кон-
трасту додано ще нову тему.
Взагалі ця добра капельмай-
стрівська музика годиться
приватити як успішний твір
для балету. На жаль, цей ар-
кан, через скоре темпо, робив
вражіння якогось румунського
танку.

„Мельодія“ для віолончелі
з оркестром і оркестрова „Ве-
сільна пісня“, яка звучить не-
мов не має закінчення, мені
менш подобалися. „Андалте
й Скерцо“ зо струнного квар-
тету, виконані струнною орхе-
строю, зробили миле вражін-
ня, не зважаючи на задовге
Андалте і менше цікаве мену-
етове скерцо.

Деякі пісні п. Углицького,
які виконувала пані Р. Бран-
като, дуже добра та культур-
на колоратурова сопраністка,
не підходили до її голосу. Ці
твори, з винятком „Елегії“ і
спеціально для неї приладже-
ної пісні „Утопала стежечку“,
здумані для драматичного
голосу. Особливо „Козацька
пісня“ вимагає великого голо-
су — героїчного тенора. Тому
милий і милий (ідеальний
для радів) голос пані Р. Бран-
като не міг викликати бажан-
ного вражіння. Пісня „Самота“
(Solitude) звучала чужо для у-
країнського вуха. Підчас слу-
хання я не міг собі ніяк уяви-
ти українських слів (на селі
було затеменно, щобі прочита-
ти, що це є „Ой, одна я, одна“
Шевченка). Через неясну дик-
цію співацьки в ті пісні зміс-
тослів в англійському перекладі
не можна було зрозуміти. Ця
пісня була арією з опери
„Бій“. Але при якій ситуації в
опері мають її співати, я не
можу догадатись. Аж дивно
мені стає, що давніше, в іншій
виконавній і в іншій обстанові,
мені ця пісня подобалася була.

Щодо хороших опрацювань
українських народних пісень,
то в нас витворилася своя
школа, яка здобула для скром-
ної народної пісні признание
всього культурного світу. По-
чуті одиницю „а капеля“ пі-
сень „Ой, гила, гила“, яка зву-
чала грубо, було досить неч-
каво. „Чумак“ був багато ці-
кавий через спроби, що в-
правда, не цілком щасливого
модулювання. Взагалі хорова
обробка народних пісень п. У-
глицьким менше дозріла і вид-
но, що він менше на неї звер-
тає уваги.

„Човен“, пісня для дівочого
хору з оркестром, з опери
„Козаки“, робить біде вра-
жіння. Також „Молитва“ з тої
самої опери є менш цікавою
від інших творів і досить нага-
дує приняті оперові трафа-
рети.

„Бють пороги“, кантата на
хор з оркестром, була свого
роду вершком концерту. Без-
перечно викazuje талант і зна-
ння композитора. Є місця прав-
дивої краси, напр. спів України
(співала сольо пані Марія
Гребенечка), що „як сирота
над Дніпром плаче“. Одначе
цей твір починає оркестра я-
коюсь дуже витертою мелоді-
єю, що в тягу твору себе ви-
являє головною темою, на я-
кій збудований цілий твір. Це
патріотичний мотив „Слава У-
країні“, який під кінець твору
співає цілий хор. Правда,
текст Шевченка дуже трудний,
бо багатий у яскраві та нагі-
лі зміни настроїв, і п. Углицький
ціро старався дати гідну му-
зичну інтерпретацію твору у-
країнського генія. Не дивно,
що місцями не вистарчало
композиторів духовних та тх-
нічних сил. За те багато місць
вийшли цікавими, як особливо
ефективне „фугато“ на слова
„Наша дума, наша пісня не
вмре, не загине“. Одначе, на
жаль, це „фугато“ ще більше
підкріпує зазість неоправ-
даного, а музично деревляно-
го „Слава Україні“. Цей то
фрази навіть у Шевченка нема-
ють акції. Музичний

ПОЗІР! НЬОАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ В СІХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ, А ІМЕННО:
Української Центральної Ради, Комітету Українського Народного Дому, Організації Чорно-
морської Січі, товариства „Будучність“ і всіх трьох церковних громад: католицької,
православної і пресвітерської буде влаштоване

В НЕДІЛЮ, 29. СІЧНЯ Ц. Р.

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

В СПРАВІ ПРОТЕСТУ ПРОТИ ОКУПАНТІВ УКР. ЗЕМЕЛЬ І ПОМОЧІ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ
В СЛОВАЦЬКІЙ САЛІ, 358 MORRIS AVENUE, NEWARK, N. J.
В ГОДИНІ 2:30 ПОПОЛУДНІ.

Бесідниками будуть: всім добре знаний д-р Лука Мишуга, котрий був наочним свід-
ком недавніх подій на українських землях; п. Іван Романишин, котрий буде говорити по ан-
глійськи від молоді, родженої в Америці; п. Юрій Габода, молодий уроженець Закарпаття, що
на днях повернувся з краю.

Українці! Всяке чорносотенне гайвороння гарячково пробує викручувати українську
справу перед світом в ріжні, для нас шкідливі способи. Тому даймо їм належну відповідь на
цім вічу і покажимо перед світом, що ми готові до всякої жертви за волю України.

ЗА ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ:

Теодосій Касків, голова; Петро Ковальчук, заступник голови; Омелян Онишук, секретар;
М. Басараб, касієр.

УВАГА! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СВЯТО САМОСТІЙНОСТІ І СОБОРНОСТІ! — 20 ЛІТ ЗЛУКИ УКРАЇНИ!
ШАНУЮТЬ УКРАЇНЦІ МІСТА НЬО ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ І з цього приводу уряджує
ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ У. П. ТОВАРИСТВ МІСТА НЬО ЙОРКУ І БРУКЛИНА

АКАДЕМІЮ

В НЕДІЛЮ, 22. СІЧНЯ 1939.

В WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL,
40 IRVING PLACE,
Cor. 16th St. Bet. 3 & 4 Ave., NEW YORK CITY.

Початок у годині 2:30 пополудні. Точно.

На Академії промовлятимуть свідки великих історичних подій 1917 та 1918 років у
Києві: проф. Н. Григорій та ред. Я. Чиж.

Українські Громадяни! Прийдіть на Академію! Достойною пошаною минулого покажіть свою волю до
кращого майбутнього! Масовою участю на Академії заманіфікуйте національно-політичну свідомість украї-
нського народу!

свою слабку мелодійність, вступ можна було збудувати
на фоні завішених гармоній у
формі „мотивної роботи“ з та-
ких мотивів, які були компо-
зиторів вільні й потрібні. З
мотивів відповідних пісень
можна було потворити харак-
теристичні мотиви, які вира-
жали: козацтво, переселення,
віроломність царів, динаміку
гайдамаччини, кохання і т. д.
Прикладів на це в симфоніч-
ній літературі багато! Тимча-
сом багаторазове повторення,
і то майже без змін, пісні:
„Гей, гук, мати, гук“, не впоїть
настрою „ідейного розгублен-
ня“, навіть як слухач знає, що
в одній з останніх рядків цієї
пісні говориться про козаць-
кий самосуд над своїм отама-
ном. Ця мелодія крім цього
має передати слухачеві таке
ідейне розгублення, яке від-
чував український нарід по
зруйнуванню Запорозької Сі-
чі. Слухаючи мелодії, я не
відчував, що вступ до „Украї-
ни“ чи „Гайдамаків“, своїм
повільним темпом і одномані-
тністю арії нагадує широкі сте-
пи, насуває спогади про стару
славу минувшину“.

Після цього прольоту твір
зачинає бути цікавішим. Особ-
ливо партія Польонезу, де
композитор не чувся звязаним
народною піснею, починає
притягати інтерес слухача до
твору і дає вражіння поступу
акції. Для контрасту впрова-
джено в твір середню частину
(не частину — „мувмент“ —
як подано в програмах). Цей
епізод збудований аж на три-
разовому повторенні цукерко-
вої любовної серенади з неор-
ганічними містками, що пред-
ставляють природу та пташ-
ків. Спасе вражіння застою
„Кода“, і впровадження до
симфонічно, розвиненого мо-
тиву „Гей, браття, до зброї“,
звідки починається найкраща
частина симфонічної поеми.
Настрій перемінює пасаж, я-
кий є початком кульмінації, і
який мимоволі нагадує „1812
рік“ Чайковського. Аж тепер
бачимо, що композиторів
розв'язали руки і звідси дія
твору пливе аж до кінця.

Хіба ще можна звернути у-
вагу на те, що в тому місці, де
пісня „Гей, браття, до зброї“
віддана самим мосьжним ін-
струментом (трубами і т. д.),
ця пісня звучить грубо і бу-
денно. Так, як твір до само-
го кінця здобуває собі чира-
ція. Драматична сцена також
має багато засобів, щоб втяг-
нути і приготувати слухача до
„критичного місця“, де зав-
ється акція. Музичний

але не може. Викинення якого
десятка кінцевих тактів усуно-
лоб і цю недостачу.
Головна недостача цього
твору є та, що композитор за-
мало говорить короткими му-
зичними фразами, але оперує
піснями в цілості. Тому вигля-
дає, що твір не є органічно
збудований, але робить вра-
жіння повязання докупі мел-
одій, і то так, що „шви вид-
но“. На мою думку, твір пови-
нен бути перероблений і на
половину скорочений. Я не бе-
русь рішати, чи повинна бути
залишена гримка назва „Украї-
на“.

Не зважаючи на ці недотяг-
нення, п. Углицький виявив
дійсний талант. Тому в буду-
чині можемо очікувати від
нього багато. Значачу, що на
цьому концерті він одержав
заслужене признание за свою
працю й осягнення.

Закінчуючи, хочу сказати і
про другого композитора, т. є.
Петра Ніщинського. Цей ста-
рий наш композитор, заступ-
лений своєю загальною відомою
„Зозулею“, поміщений у про-
граму безіменно. Його твір
грох змінений у супроводі п.
Углицьким, ним ново зорхе-
стрований і перероблений (да-
маю, що без потреби) з чоло-
вічого на мішаний хор. Але
так, як діяльний усюди бла-
стить, так і тут дійсний та-
лант звертає на себе загальну
увагу. Талановито свій твір
не постарівся, переживає по-
коління за поколінням людей
і не забувається. І певно ще
довго буде жити.

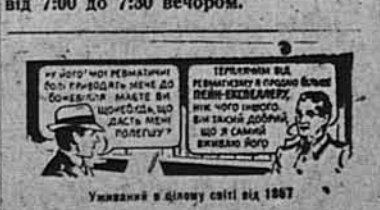
Роман Придаткевич.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.
УКРАЇНСКА ПРОГРАМА ЧЕРЕЗ
РАДІО.

Зприводу 20-літнього ювілею Свя-
тої Злук Соборної України (22. січ-
ня 1919—1939), Співачко-Драматич-
ний Хор „Бандурист“ при українській
Православній церкві св. Тройці в
Трентоні, Н. Дж., під проводом о. П.
Блонія, виконає СВЯТОЧНУ ПРО-
ГРАМУ

В НЕДІЛЮ, 22. СІЧНЯ
(Jan. 22, 1939)
через радіостанцію WTNJ (1280 Kc.)
від 7:00 до 7:30 вечором.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
запрошує весь український загальний Нюарку й околиці на

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

— який відбудеться —
В СЛОВАК СОКОЛ ГАЛІ,
358 MORRIS AVENUE, NEWARK, N. J.
В СУБОТУ, 21. СІЧНЯ (JANUARY 21, 1939)
Початок у годині 7. ввечір. — Орхестра першої класи
Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ!
ЗАХОДОМ ОДНОСЕЛЬЧАН ВІЛЬКОМАЗОВЕЦЬКИХ,
повіт Рава Руська
— відомість представлення —

„ЗАМАНЕНИЙ МУЖ“

комедія в 3. діях Наумовича
В СУБОТУ, 21. СІЧНЯ (JANUARY 21, 1939)
В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ.
334 EAST 14th STREET, NEW YORK CITY.
Початок у год. 6. ввечір. — По представленню БАЛІ.
Представлення спочиває в умілім провіді знайомих з ньюорської
сцени, панні Р. Красновської.
Тою дорогою Комітет односельчан Вількомазовецьких запрошує
на це представлення й баль усіх українських громадянств, а з окрема
країн з поблизу сід, як Пристані, Бутини, Салаші, Карів, Гієче, Ка-
мінки і інших поблизу місцевостей перебути на це представлення й
Вашою присутністю допомогти побудувати величавий Український На-
родний Дім у нашому селі. За чому угоді на тім підприємстві ринуть
Комітет односельчан з Вількомазовецьких.

УВАГА! — НЮ ЙОРК, БРУКЛІН, Н. Й., І ОКОЛИЦІ!
КОМІТЕТ ОДНОСЕЛЬЧАН села ХОДАЧКОВА МАЛОГО,
повіт Тернопіль,
на дохід „Читальні“, відіграє представлення

„ЗАПОРІЗЬКИЙ КЛАД“

(комедіо-оперетка в 3. діях В. Писанецького)
В НЕДІЛЮ, 22. СІЧНЯ (JANUARY 22, 1939)
В ГАЛІ УКР. ПРАВ. ГРОМАДИ, 334 E. 14th ST., NEW YORK CITY.
По представленню ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ.
Початок у годині 6. ввечір. — Вступ 40 ц.
Комітет повище надміреного села докладає всіх старань, щоб
ця вистава випала якнайкраще, тому осмілюється просити все Вели-
комишанове Українське Громадянство за ласкаву численну участь.
Приходьте самі, кланіте знайомих та приятелів. За поше додоволення
та гарну забаву ринуть — Комітет.

ПОЗІР! — РОЧЕСТЕР, Н. Й.!
ПАРОХІЯ СВ. ПОСАФАТА
— влаштовує —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 305 HUDSON AVE.
В СУБОТУ, 21. СІЧНЯ (JANUARY 21, 1939)
Початок: 7:00 P. M. — Вступ 25 центів.
Приходьте численно! Добірне товариство, смачна пере-
куска й добра музика всіх Вас вдоволять.

УВАГА! УКРАЇНЦІ ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.! **УВАГА!**
СТАРАННЯМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ
і при співучасті всіх українських організацій
міста Джерзі Сіті
— відбудеться —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 21. СІЧНЯ (JANUARY 21, 1939)
В УКР. НАР. ДОМІ, 181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок у годині 7. ввечір. — Вступ 50 ц.
Доход з бально призначений пополювати на Карпатську Україну
й на Український День на Світовій Виставі.
Дорогі Родимці! Прийдіть всі численно на цей Баль та забави-
мося до сходу. Гарна й смачна перекуска та здорові напитки до
набуття в гостиниці. За добру забаву ринуть
Балевий Комітет.

РІЗДВЯНІ ЗВІЧАЇ В КАРПАТ- СЬКІЙ УКРАЇНІ

Коли брати справу загальною, то різдвяні звичаї закарпатських українців ті самі, що й по інших українських землях. Це легко пояснити: адже на-
ша людність Карпатської У-
країни нерозривними нитками
зв'язана з українцями на схід
від Карпат — у Галичині й
Буковині. Турецькі й татар-
ські напади не раз загнали у-
країнців з долин до гір Кар-
патських, а на їх місце прихо-
дили, особливо в 16 і 17. ві-
ках, мадяри. Ще 1717 р. при-
ходила на українську Марма-
рошину татарська орда. Най-
більше мінялася людність
Карпатської України після пе-
ремоги над турками 1683 р.
під Віднем. На початку 18. в.
в багатьох селах Карпатської
України населення міналося по
три рази. У 18 віці підсилю-
ся переселення українців з Га-
личини в Карпатську Україну,
особливо на Спичину, Марма-
рошину і на Шаршину. Розу-
міється, українці зо сходу
принесли свої звичаї в Кар-
патську Україну. А проте се-
ред карпатських українців
збереглися звичаї старші, що
йдуть від далекої поганської
минулості нашого народу.

Як і всюди в українським
народі, закарпатський селянин
на Святвечір перше всього
думає про свою худобу (мар-
жину): корови, вівці, коні.
Життя закарпатського селяни-
на це й досі проходить під
впливом таємних сил — доб-
рих і злих. Кожний гадза має
подбати про те, щоб добрі си-
ли були до його господарства
прихильні, а злі духи відігнали
від свого подвіря. Прихилити
до себе добрі сили і прогнати
злі можна заклинанням. Тому
закарпатський гадза ввечері
перед Різдвом бере ніж, кот-
рим гадзиня вишкривавла-
тісто, стромляє той ніж у го-
рішню частину одвірків, пише
вуглинню круг навколо но-
жа і промовляє: „Моя худоба
в моїй кошарі“. Хто це ро-
бить, має віру, що його скот
не пропаде.

Найбільше дбають закарпат-
ські господарі, щоб відігнати
від свого гадзівства відьми та
відмаків (босоркані) і всяку
нечисту силу (непевне). Щоби
босорканя не крали у корови
молока, треба обкурювати
скот сірчанним або вуглинним
димом. Щоб курей не схопили
птахи - хижакі, гадзині годують
їх із сита, і то на смітні-
ку, бо тоді кури будуть цілий
рік нести. Худобі дають най-
ліпшого сена і сіль. На овоче-
ві дерева прив'язують жмуть
соломи, щоб родили в літі.
Коли приходить Свята Вечера,
то на столі розкладають сніп

немолоченого вівса і застеля-
ють обрусом. На стіл дають
великий хліб, печений із жит-
ньої муки, що зветься керечун
або корочун. В назві чуюмо
відгук слова „короткий“, бо
Різдво припадає на короткі
дні року (ворохи називають
Різдво „Крачун“). Цей хліб
теж має магічну силу: на ньо-
го ставлять склянку з медом і
з трьома зубцями часнику,
а кругом присипають маком.
Коли хліба кладуть зерна жи-
та, пшениці, вівса і ячменю.
Кругом стола лежить ланцюг,
щоб не пустити до вечері не-
чисту силу. На столі гадза
світить свічку: коли вогонь
свічки хилиться до дверей, то
це признає, що в хаті впро-
довж року хтось умре; коли ж
до печі, то значить, що буде
весілля. Перед тим, як сідати
за стіл, гадза приносить сніп
вівса і каже: „Христос ражда-
ється!“ Господина відповідає:
„Славіте!“ В хату приносять
також вязку соломи і розкла-
дають на підлогу. Діти мають
скакати і качатися на цій соло-
мі, наслідуючи голоси коров,
коней, овець, курей і т. д. Ві-
рять, що від цього обряду до-
машні тварини будуть більше
плодитися.

На вечерю дають звичайно
девять страв: варений біб, го-
лубці, гриби з капустою, ри-
бу і т. і. Вечерю завершує
кутя. Від кожної страви дещо
лишається на столі, щоб мерці
могли вночі також повечеряти.
Колядки колядники співають,
як і всюди в Україні, ходять
зо звідомо чи вертепом.

Не тільки в своїй хаті, але і
в церкві мусить християнин
боротися з відьмами. Щоб
пізнати відьму, є дуже легкий
і простий спосіб: треба загля-
нути крізь дошку, з якої ви-
пав сучок, тоді побачиш відь-
му і відьмака по різках на го-
лові. Щоби побачити у відьмі
хвіст, треба більших хитро-
стей: глянути в дорочку в
ложці, котрою мішали девять
років підряд девять різних
страв.

Поширення культури, звісно,
усуне ці забобони, але інші
гарні обряди лишаються. Мо-
лоде покоління Карпатської
України вже опіває колядки
не тільки церковні, але й укра-
їнські патріотичні. Цього року

Різдвяні Стяга в Карпатській
Україні найвеселіші, бо країна
зробила великий крок до са-
мостійності.

М. О.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СКРЕНТОН, ПА. Річні збори Бр.
Усп. Преч. Богородиці, від. 123, від-
будуться в неділю, 22. січня, в годині
2:30 попол., в церковній галі, 320 N.
Main Ave. Простіть, щоб кожний
член був присутній на тих зборах.
Старі урядники і контролі відчитують
звіт про свою діяльність і буде ви-
бір урядників на 1939. р., а при тім
є ще інші справи до погалодження.
— Василь Балін, секр.

ВІЛК-БЕРІ, ПА. Місячні збори
Бр. св. О. Ніколая, від. 99, відбуду-
ться в неділю, 22. січня, в галі
Служби Божий в галі церковній. Про-
сити всіх членів прийти, бо є важ-
ні нові справи до погалодження. Та-
кож просити довгочасних членів,
щоб заплатили свою місячну вкла-
ду й щоб потрохи сплачували стар-
ий довг, бо коли довгочасний член
заплатить свою місячну внеску,
то певно буде сусуповданий.
— Трофим Шпур, пред.; Ва-
силь Валігун, кас.; Петро Герман,
секретар.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. На річних
зборах Бр. св. О. Ніколая, від. 104,
вибрано такий уряд на рік 1939: М.
Віліг, пред.; І. Пастушак, заст.;
Г. Мисак, секр.; М. Зельвак, заст.;
І. Ворона, кас.; А. Стрижак, заст.;
контрольори: А. Кузма, В. Стецюк і
Ю. Ліпка; наглядати хоріх: Т.
Юшків, І. Антипович і А. Возний;
до правлор: М. Коникевич, П. Явче-
ко; джерик: М. Стешишин; господарі:
І. Курец, Г. Лісак. Збори відбуду-
ться в третю неділю по першій.
Наступні збори відбудуться в не-
ділю, 22. січня, в годині 5. попол., в
Народнім Домі. Просити всіх членів
прийти на ті збори, бо важні
справи до погалодження. — Г. Мисак,
секр., 331 Alpine St.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори
Бр. св. Посафата, від. 217, відбуду-
ться в вівторок, 24. січня, в год.
7:30 ввечір в галі де звичайно. Збо-
ри мали відбутися в неділю, 22. січ-
ня, але по причині протестаційного
віча, але відбудуться в неділю, збори
відложено на вівторок. Уряд визнає
всіх членів, щоб були присутні на
зборах, бо є важні справи до вирі-
шення. Уряд і контр. комісія дасть
справоздання за 1938. рік. Тому кож-
ний член повинен прийти і вислу-
хати. Довгочасні члені мають конче-
но явитися і вирішити свої довги,
бо будуть сусуповданий. Уряд на 1939.
рік з'являється як слідує: М.
Рудий, пред.; В. Гречук, заст.; М.
Іванів, секр.; І. Базів, заст.; К. Гу-
ка, кас.; І. Дорощев, заст.; контр.
комісія: Р. Шевчук, В. Гранковський,
І. Дмитрук; наглядати хоріх: Н.
Воляк, І. Кубарич, І. Пилипів, М.
Хмеляк, І. Шевець, Я. Гриняк; госпо-
дарі галі: І. Луцишин, Д. Белей; пра-
порники: Д. Давід, С. Косів; стар-
ший брат Л. Маціковський. Непри-
ятний член на зборах підлягає карі
після ухвали. Також будуть всі при-
ятні в означені часі, щоб потім
не було нарікань. — М. Рудий, пред.
К. Чулка, кас.; А. Іванів, секр.

**ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.**

УВАГА! МЕНВІЛ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ! **УВАГА!**
УКР. ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ СВ. СТЕФАНА
— влаштовує —

ВЕЧЕРУ З ТАНЦЯМИ

В СУБОТУ, 21. СІЧНЯ (JANUARY 21, 1939)
В УКР. НАР. ДОМІ НА CUMBERLAND HILL, R. I.
Початок у 7. годині ввечір. — Вступ 50 центів.
Запрошуємо Шановних Громадян, місцевих і око-
личних, прийти численно на ту вечеру.
За добру забаву ринуть — Комітет.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 13. січня 1939. р. помер
по тяжкій недузі член Бр. св.
О. Ніколая, від. 99. У. Н. Со-
юзу в Вілкс-Бері, ПА.
МИКОЛА ДАВРИК.
Покийний був касієром відді-
лу військ. ролі. Вступив до
У. Н. Союзу в 1922 р.
Родився дня 24. грудня 1880.
р. в селі Діпрі повіт Жовква,
Галичина.
Покийний оставив двох синів:
Стефана і Івана.
Похорон відбудеться в понеді-
лок, 16. січня, з української
греко-католицької церкви зо
Службою Божою, а відтак на
цимента на вічний спочинок.
Нехай Вашингтонська земля
буде йому пером!
Петро Герман, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СЕНТРАЛІ, ПА. Річні збори Бр.
св. Арх. Михаїла, від. 90, відбуду-
ться в неділю, 22. січня, в галі цер-
ковній сечас по Службі Божій. Кож-
ний член має явитися обов'язково
бодай раз в році й вислухати спра-
визання відділових урядників, як
річний вибори уряд на 1939 рік. Так-
само просити, щоб кожний член
старався привести за собою нового
члена. Окружний організатор по-
яснить членам, які користі мають чле-
ни в У. Н. Союзі і так далше. Чле-
ни, що не являться, заплатять кару
після статуту. — Зах. Волчанський,
пред.; Н. Андрійчин, кас.; І. Чепи-
мол, секр.

ПОНКЕРС, Н. Й. Збори Тов. По-
ділської Ст. від. 8, відбудуться в
неділю, 22. січня, в годині 2. попол.,
в селі Укр. Клубу, 13 Washington St.
Уряд Тов. просить членів довгочасних
вирішити свої довги, бо впротівнім
разі поступиться після статуту. Уряд
на рік 1939. слідує: Н. Чолій,
пред.; П. Гарматюк, заст.; В. Ман-
дзіл, І. П. Гараміш, секретарі; Н.
Кіндзерак, кас.; контролі: Т. Іван-
чинин і Н. Мауэр; троєстис: М. Фа-
ток і Гр. Скоробак; назер хоріх: І.
Нісевич і Т. Кренца. — В. Мандзіл,
секретар.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenue,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до
12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі
рано від 10 до 12.

Подорожі до
• КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ,
• ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ,
• РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.
Пересилка грошей.
Бізнес й Доми на продаж.
Аскурація ріжкого роду
Нотаріальні акти й старокраєві
справи погалоджує:
ПЕТРО БАРТКІВ
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public.
309 EAST 14th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Phone: ALgonquin 4-8254.

Бруклінський і Нюйоркський Національні
Товариства, Позіри!
ГАРНА І ПРОСТОРА САЛЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ДОМУ В БРУКЛІНІ
216-218 GRAND STREET
До винайму на ріжкі оказії
по приступній ціні.
Інтересовані звольте голоситися до
заявдателя між 5 і 10 годину нечо-
ром кожного дня. 13.5.9

ЛІК НА ШЛУНОК (Імпортований).
Це славе ЕВРОПЕЙСЬКЕ природне
средство рекомендується головно тим,
що терплять на хатар шлуку й ки-
шок, нестерпності, снагу, здуття й
гази. Ціна Один Доллар. Замовлення
шліть до:
Mrs. GRETA LESKOVAR,
507 E. 73rd St., New York, N. Y.

Даром пробка
зілля
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є прийманий і легкий
до зажиття.
Мілертон дає найкращі успіхи,
коли його вживається тільки в ко-
дечності, а тоді заживається до-
го або зараз перед нічним спо-
чинком, або по встанню рано.
Мілертон не виробляє привички.
ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА \$1.00
вистачає майже на цілий місяць.
Спеціальна оферта читачам
„Свободи“:
[] \$1.00 за одну коробку
Мілертону
[] \$1.50 за дві коробки
Мілертону
[] \$2.00 за три коробки
Мілертону
Питайте за зіллям Мілертон у
вашій сусідній аптеці, а як там
його не мають, то пишть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. Box 628, Newark, N. J.

МИХАЙЛО КАНЮК
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОХОРОНИК
2321 W. CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.
Модерна каплиця.
Добра обслуга.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ
ВСІХ
Телефон: Armitage 4575
Тел. до дому: Seeley 0298.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як далеко поза
Нюарком. Вразі потреби теле-
фонуєте до нас. Обслуга шира
і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удотеймер
заряджує погребани по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.
JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: Gramercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОГРЕБАМИ
В БРОНКС, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 184 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 8-5577

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

Магра не любила заввати
Тома, що „коли Брайен стане
йому в дорозі, то він його вб'є
як собаку“. Це був наочний
доказ, що Том своєї обіцянки
поважно не трактує. Вона
мовчки вдвинулася у нього, а
він, держачи мапу в своїх ру-
ках, цілий трясся з радости.
Тепер при помочі цієї мапи, він
певно здобуде „матір усіх
жемчугів“, думав він.

А далі він дістав велику
енергію до діяння. Він вакли-
кав Ляля Таска і звелів йому
поспішати над ріку та перека-
зати капітанові річного паро-
ходу, щоб той готовився до
подорожі. „Я заплатив йому
порядні гроші“, говорив Том.
„Отже замість завтра вранці,
він вибереться в дорогу вже
сьогодні ввечір. В той спо-
сіб Брайен полищить по-
заду“.

Ляль Такс вийшов, щоб ви-
конати приказ, а Том звернув-
ся до Магри: „Я придумаю для
тебе дуже корисну, а хто зна,
чи не приємну, роботу. Ти
старайся якось прив'язатися
до товариства Брайена і там
роби все можливе, щоб від-
тягнути якось їх від їхньої
роботи. Та гляди, щоб ти ме-
не не перехитрила та не стала
працювати до тому боці“.

Магра нічого не відповіла.
По тих словах Том пішов до
тої кімнати, в якій була ув'яз-
нена Гелена. Коли вона поба-
чила, що в руках Тома знахо-
диться мапа, вона заговорила:
„А тепер, коли вже маєте ма-
пу, випустіть мене на волю“.
„О ні“, поспішно відповів
Том. „Мені ще вас потрібно.
Ви останете як закладниця.
Крім того мені подобається
ваше товариство“.